

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การวางแผนการผลิตเพื่อให้มีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพของสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
ปีการผลิต 2537/2538

THE EFFICIENCY OF PRODUCTION FACTOR FOR PRODUCTION PLANNING
OF SANPATONG AGRICULTURAL COOPERATIVE LIMITED MEMBERS,
SANPATONG DISTRICT, CHIANGMAI PROVINCE, 1994/1995 CROP YEAR

โดย

นางสาวกมลวรรณ นุชัย

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

พ.ศ. 2540

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การวางแผนการผลิตเพื่อให้มีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ
ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด อำเภอสันป่าตอง
จังหวัดเชียงใหม่ ปีการผลิต 2537/2538

ผู้วิจัย : นางสาวกมลวรรณ นุชัย

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

สาขาวิชาเอก : เศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชู้ศักดิ์ จันทนศิริ)

๒๔ / ๓ / ๔๐

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ (1) เพื่อศึกษาถึงสภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด (2) เพื่อหาแนวทางในการวางแผนการผลิตที่จะให้มีการใช้ปัจจัยการผลิตที่เกษตรกรมีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพที่ดีที่สุด ซึ่งจะทำให้รับรายได้สูงสุด (3) เพื่อศึกษาถึงผลกระทบจากการขยายปริมาณสินเชื่อที่มีต่อรายได้และแบบแผนการผลิต (4) เพื่อศึกษาถึงผลกระทบในแผนการผลิตของฟาร์มจากการที่ราคาผลผลิตพืชหลัก คือ ราคาข้าว และหอมหัวใหญ่เปลี่ยนแปลงไป

ในการศึกษาเรื่องนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 88 ราย ซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด ด้วยวิธีการสุ่มแบบ Simple Random Sampling รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์และแปลผล โดยใช้วิธีลิเนียร์โปรแกรมมิ่งหาคำตอบ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ผลจากการวิเคราะห์แผนการผลิตที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพของแบบจำลองต่าง ๆ ปรากฏว่าทำให้รายได้สุทธิของครอบครัวเกษตรกรสูงกว่าแผนการผลิตเดิม กล่าวคือ ผลของการจัดสรรทรัพยากรใหม่ในแบบจำลองที่ 1 ทำให้รายได้สุทธิเหนือต้นทุนผันแปรทั้งหมดสูงขึ้น 14,049.37 บาท ผลของการขยายสินเชื่อจากสหกรณ์จากเดิมอีกร้อยละ 50 ในแบบจำลองที่ 2 ทำให้รายได้สุทธิเหนือต้นทุนผันแปรทั้งหมดสูงขึ้น 20,945.95 บาท แสดงให้เห็นว่าเงินทุนเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญและมีผลต่อรายได้สุทธิ

มาก และผลของราคาผลผลิตพืชหลัก คือ ราคาข้าวเปลี่ยนแปลงไป คือ ลดลงจากเดิมอีก ร้อยละ 10 ในฤดูการผลิตที่ 2 ยังคงทำให้รายได้สุทธิเหนือต้นทุนผันแปรทั้งหมด สูงขึ้น 12,827.43 บาท ผลของราคาผลผลิตพืชหลักอีกชนิดลดลง คือ ราคาหอมหัวใหญ่ลดลง เท่ากับราคาประกัน 3.33 บาท ทำให้รายได้สุทธิเหนือต้นทุนผันแปรทั้งหมด สูงขึ้นไม่ มากเพียง 7,809.98 บาท และผลของการจำหน่ายผลผลิตแบบเหมาที่มีต่อรายได้ถนน ทำให้ รายได้สุทธิเหนือต้นทุนผันแปรทั้งหมดสูงขึ้นมากที่สุด เท่ากับ 29,807.31 บาท เนื่องมา จากเกษตรกรเสียชีวิตต้นทุนการผลิตที่น้อยลง เป็นการผลักราคาระดับต้นทุนบางช่วงการผลิต ไปให้พ่อค้าผู้รับซื้อผลผลิต

ผลการวิเคราะห์นี้แสดงให้เห็นว่า สมาชิกสหกรณ์ควรจะจัดสรรปัจจัย การผลิตที่มีอยู่อย่างจำกัด และปรับปรุงกิจกรรมการผลิตของการเกษตรเสียใหม่ คือทำให้ การผลิตพืชแต่ละชนิดให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ดังในแบบจำลองที่ 1 ถึงแบบจำลองที่ 5 และรัฐบาลควรมีนโยบายขยายปริมาณสินเชื่อการเกษตร และนโยบายการประกันราคา ผลิตผล จะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรอย่างมากในการเพิ่มรายได้สุทธิของครอบครัวมากกว่าที่เป็นอยู่เดิม

ABSTRACT

Title : The Efficiency of Production Factors for Production Planning of Sanpatong Agricultural Cooperative Limited Members, Amphur Sanpatong, Chiangmai Province, 1994/1995 Crop Year

By : Kamonwan Nuchai

Degree : Master of Science (Cooperative Economics)

Major Field : Cooperative Economics

Chairman, Thesis Advisory Board : ..... *Choosak Jantanopsiri*
(Assistant Professor Choosak Jantanopsiri)

24 July 1997
.....

objectives of this study were (1) to investigate general economic background of Sanpatong Agricultural Cooperative Limited members; (2) to find the ways for efficient use of limited production factors for production planning, leading to the farmers' highest incomes; (3) to study the effects of credit increase on income production planning; and (4) to study the effects of changes in price of major crops i.e. rice and onion on production planning.

The data were collected by means of questionnaires from 88 members of Sanpatong Agricultural Cooperative Limited, selected by simple random sampling, analyzed and interpreted by computer, through linear programming.

results of the analysis of production planning for efficient production showed that the members' family incomes were higher than those obtained through the actual

production plans. In model 1, the increase in the net income over total variable cost was 14,049.37 baht and the credit increase was 50 percent. In model 2, the increase in the net income over total variable cost was 20,945.95 baht, showing that capital was an important production factor which greatly affected the net-incomes; 10 percent decrease in the price of the major crops i.e. rice, during the second cropping season led to the increase of 12,824.33 baht in the net income over total variable cost; the decrease in the price of onion to the guarantee price, 3.3 baht, led to the increase of 7,809.98 baht in the net income over total variable cost; and selling the lot caused the increase of 29,807.31 baht in the net income over total variable cost due to the lower production cost as well as the transfer of some cost to the traders purchasing the product.

The results of the analysis indicated that there should be an optimum use of limited production factors as well as improvements in production activities and the government should include in its policy agricultural credit increase and the guarantee of prices of products which will lead to the members'